

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

JEGYZŐKÖNYV
A NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG
2023. AUGUSZTUS 24-ei ÜLÉSÉRŐL

Az NVB ülése elektronikus kommunikációs eszköz igénybevételével került megtartásra.

Az ülés ideje: 2023. augusztus 24. 15.00 óra

Jelen vannak: Dr. Sasvári Róbert elnök
Dr. Lehel Zoltán Zsolt elnökhelyettes
Dr. Cservák Csaba
Dr. Kicsi Zselyke Borbála
Dr. Réthelyi Zoltán Attila
Dr. Szabó László Levente
Dr. Szalay Tamás

Dr. Avarkeszi Dezső
Dr. Csonka Krisztián
Dr. Fazekas Tamás
Dr. Gönczi Gergely
Dr. Grundtner András
Dr. Litresits András
Dr. Lovas András
Dr. Ormándi Edina
Dr. Sárhegyi Zoltán

Dr. Sóskuti-Varga Gergely NVI elnökhelyettes
Dr. Wiedemann János főosztályvezető
az NVI munkatársai

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Köszönti a Nemzeti Választási Bizottság ülésén megjelenteket. Megállapítja, hogy a Bizottság 16 fővel határozatképes. A kiküldött meghívóban egy napirendi pont tárgyalására tett javaslatot, melyen belül 10 országos népszavazási kezdeményezés elbírálására kerül sor.

Kérdezi a tagtársakat, van-e valakinek a napirend kiegészítésére vagy módosítására irányuló javaslata.

Hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a napirendet. Megállapítja, hogy a dr. Lehel Zoltánnál fellépő technikai problémák miatt, az ülés 15 tag jelenlétével folytatódik, így 15 tag szavaz a napirend elfogadásáról, illetve elutasításáról.

Szavazás:

A Bizottság 42. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 15 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül elfogadta a napirendet.

I. Országos népszavazási kezdeményezések elbírálása

1. LMP – Magyarország Zöld Pártja párt által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megkezdik az elfogadott napirend tárgyalását. Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Tájékoztatja a tagokat, hogy szervező képviselője részt vesz az ülésen és hozzá kíván szólni. Felkéri a tagtársakat, szavazzanak a hozzászólás lehetőségének biztosításáról vagy annak elutasításáról.

Szavazás:

A Bizottság 43. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 13 igen szavazattal, 2 nem szavazattal támogatta, hogy a szervező képviselőjében Csárdi Antal két perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehessen.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót Csárdi Antalnak.

Csárdi Antal, a szervező képviselője: Elmondja, hogy annak a törvénynek, ami kapcsán a kérdést benyújtották, rendkívül hosszú története van. Egyértelműen lehet látni, hogy az esetek túlnyomó többségében nem a címében megjelölt célt érte el a törvény, hanem visszaélések garmadája történt meg e mögé a törvény mögé bújva. Álláspontja szerint a Bizottság minden tagjának felelőssége van abban, hogy ne lehessen kijátszani a választói akaratot, ne lehessen félrevezetni a magyar állampolgárokat. Arra szeretné biztatni a Bizottság tagjait, hogy tegyék lehetővé, hogy ez a népszavazási kezdeményezés elindulhasson, értelemszerűen a népszavazást megelőzően egy érdemi és hosszú vita lehessen róla. Azt gondolja, hogy a magyar állampolgárok felkészültek, tájékozottak, ennek eredményeképpen döntésre alkalmasak, hiszen különben hogyan tudnának arról dönteni négyévenként, hogy melyik politikai közösség vezesse az országot. Reményét fejezi ki abban, hogy a Bizottság tagjai szintén így látják. Szerencsésnek találná, ha Magyarországon

elindulnának egy olyan irányba, hogy adott törvényhozási kérdésben a magyar állampolgárok közvetlenül mondhassanak véleményt.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Nem ért egyet a tervezettel. Indokolásként felolvassa a népszavazási eljárásról szóló törvény preambulumát, illetve hivatkozik a szintén törvényben előírt népszavazási jogi kötőerőre, mely 3 évig köti az Országgyűlést. A népszavazásnak megfelelő jogalkotást kell elvégeznie, ami jelenthet törvénymódosítást, törvény hatályba léptetését, vagy, amint a feltett kérdés is tartalmazza, a törvény hatályon kívül helyezését. Konkrét példaként megemlíti a Nyakó István szervező által korábban benyújtott, vasárnapi boltzárra vonatkozó népszavazási kezdeményezést, mely arról szólt, hogy helyezzenek hatályon kívül egy adott törvényt. A kérdést akkor a Kúria hitelesítette, ezért nem látja akadályát, hogy a Bizottság a jelenleg tárgyalt kérdést átengedje. Nem ért egyet az indokolás [27] bekezdésével, különösen annak utolsó mondatával, mely véleménye szerint irreleváns.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megállapítja, hogy az ülés nyilvános nyomon követhetőséget biztosító, kép és hang továbbítására szolgáló eszköz technikai hibája okán az ülés eddigi szakasza az NVI székházában megjelent beadványozók, sajtó képviselői, illetve az érdeklődők számára hang nélkül volt csak követhető, ezért a hiba elhárításáig technikai szünetet rendel el. A hiba elhárítását követően megállapítja, hogy a Bizottság 15 fővel továbbra is határozatképes, majd az ülés korábbi, a nyilvánosság számára nem hallható része – dr. Litresits András hozzászólásával bezárólag – megismétlésre kerül.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Dr. Litresits András hozzászólásának megismétlését követően kérdezi a tagtársakat, van-e további hozzászóló. Megadja a szót dr. Csonka Krisztiánnak.

Dr. Csonka Krisztián NVB tag: Nem ért egyet a tervezettel. Álláspontja szerint nehéz azt mondani egy kérdésre, hogy nem egyértelmű, amikor konkrét törvényhelyet, Országgyűlés hatáskörébe tartozó jogi aktust jelöl meg. Azt gondolja, hogy a jogösszehasonlítás, amit a tervezetben végzett a Bizottság, nem állja meg a helyét, sok szempontból nem relevánsak azok a példák, melyeket felhoz. Az egyetlen közülük, ami ráhúzható lenne, az a Fudan egyetemmel kapcsolatos népszavazási kérdés, de ott az elutasítás indoka nem az egyértelműség sérelme volt, hanem a nemzetközi szerződésbe való ütközés, tehát ennél az esetnél sem tartja indokoltnak az analógiát. Azt sem tartja elfogadhatónak, amikor a tervezet azzal érvel, hogy szervező korábban több alkalommal nyújtott be akkumulátorgyárakkal kapcsolatos előterjesztést. Álláspontja szerint ennek semmi köze sincs jelen kérdés elbírálásához, sőt, véleménye

szerint „itt lóg ki igazán a lóláb”, hiszen azt állítják, hogy látszólag egyértelmű a kérdés, de a Bizottság tudni véli, hogy valójában az akkumulátorgyárak ellen akarja felhasználni szervező, ezért nem támogatják a hitelesítést. Ezen indokok alapján nem tudja támogatni a tervezetet és szakmailag sem tartja megalapozottnak.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Avarkeszi Dezsőnek.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Elsőként rávilágít, hogy miről is szól az a törvény, amit szervező hatályon kívül szeretne helyezni. Az ombudsman írta azt 2011-es jelentésében, hogy a legnagyobb hatásokkal bíró beruházások esetén éppen a részletes, mindenre kiterjedő gondos előkészítés indokolt, az egyszerűsítés és gyorsítás szempontjai nem mehetnek a gondos mérlegelés rovására, egy elhúzódo környezetvédelmi konfliktus komoly idő- és pénzráfordítással járhat, nem beszélve a beruházó jelentős presztízsveszteségéről. Álláspontja szerint ez is azt mutatja, hogy semmi jelentősége nincs annak, hogy abból a szempontból ez egy felhatalmazó törvény és kormányrendeletben lehet a konkrét eseteket meghatározni. Másfelől hivatkozik a tervezet a IV/1562/2023. számú AB döntésre, melynek előzménye az volt, hogy több döntésében a Kúria olyan előremutató elveket határozott meg, mint a demokratikus diskurzus, vagy a kompetens választópolgár elve, melyeket a fideszes Alkotmánybíróság eltörölt a hivatkozott határozatában. Végül megemlíti az akkumulátorgyárak ügyét, szerinte ez tipikusan a „hogyan kerül a csizma az asztalra” jelenség, vagyis semmi köze a tárgyalt kérdéshez. Elmondja, hogy a saját, nem reprezentatív felmérése alapján, a magyar választópolgárok jelentős része, nem ért egyet az akkumulátorgyárak létesítésével. Ha a Bizottság azt állapítja meg, hogy nem egyértelmű a kérdés, mert szervező korábban az akkumulátorgyárak létesítése ellenében foglalt állást, akkor számára ez azt jelenti, hogy a magyar választópolgárok jelentős része nem adhat be semmiféle népszavazási kezdeményezést, hiszen tudható róluk, hogy nem értenek egyet ezek létesítésével.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Sárhegyi Zoltánnak.

Dr. Sárhegyi Zoltán NVB tag: Véleménye szerint a hozzászólások döntő többségének az NVB szemszögéből releváns elbírálási szempontok okán semmiféle jelentősége nincs. Támogatja a határozattervezetet, álláspontja szerint olyan jogi indokokat sorakoztat fel, melyek egyértelművé teszik, hogy a kérdés nem alkalmas arra, hogy a Nemzeti Választási Bizottság hitelesítse. Elmondja, hogy a választópolgári és a jogalkotói egyértelműség kérdését az Alkotmánybíróság egyszer és mindenkorra helyre tette, a Bizottságnak ezt szem előtt tartva kell döntenie és a tervezet mindazon jogi előírásoknak megfelel, amelyek egy népszavazási kérdés hitelesítéséről rendelkeznek.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Réthelyi Zoltánnak.

Dr. Réthelyi Zoltán NVB tag: Egyetért a határozattervezetben foglaltakkal, valamint a dr. Sárhegyi Zoltán által elmondottakat szeretné kiegészíteni. Visszaül az egyik felszólalásra, melyben tagtársa elmondta, hogy a kérdésben egyértelműen szerepel, hogy melyik törvény hatályon kívül helyezését kéri, ezáltal meghatározható, hogy miről kell a választópolgárnak döntenie. Véleménye szerint azonban nem csak arról kell döntenie, hogy milyen számú, című törvényt helyezzenek hatályon kívül, sokkal inkább arról, hogy ez a törvény milyen hatással van a jogviszonyokra, mi történne, ha hatályon kívül helyeznék, van-e háttérszabályozás. Egy ilyen döntés meghozatalakor a választópolgárnak, aki elmegy szavazni, tisztában kell lennie azzal, hogy az adott törvény milyen folyamatokat szabályoz, mik az előnyei, a hátrányai, esetlegesen egy új szabályozás lépne életbe, de ez az új szabályozás milyen új hatásokkal járna. Álláspontja szerint ahhoz, hogy a választópolgár érdemben tudjon szavazni, mindezekkel tisztában kell lennie, hogy átlássa a döntése következményeit. Utal arra az átfogó információs kampányra, melyet beadványozó említett a hozzászólásában, amely megelőzne egy esetleges népszavazást, ugyanakkor fontosnak tartja megemlíteni az Alkotmánybíróság IV/1562/2023. számú döntését, melyre a tervezet is hivatkozott és amely rávilágít, hogy nem egy intenzív kampányidőszakot követően kell egy kérdés valamennyi szegmensének egyértelműnek lennie, hanem a kérdés hitelesítésekor kell teljesülnie ennek a feltételnek. Ez alapján, ha a választópolgár nem tudja pontosan, hogy miről kell szavaznia, valamint nem látja át a kérdés következményeit, akkor az a népszavazás véleménye szerint nem legitim.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Reagálva a dr. Réthelyi Zoltán által elmondottakra, felolvassa a 2004-ben megtartott népszavazás kérdését a kettős állampolgárságról.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Elmondja, hogy a tervezet az indokolásában több kúriai döntést is felhoz példaként, olyat is, amikor hitelesítettek népszavazási kérdést, illetve olyat is, amikor az egyértelműség hiánya miatt megtagadta a hitelesítést a Kúria. Ez is azt mutatja, hogy a Bizottságnak esetenként kell mérlegelve döntést hoznia abban, hogy egyértelmű-e a kérdés, ő személy szerint emiatt támogatja a határozattervezetet. Megadja a szót dr. Gönczi Gergelynek.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Megismétli egy korábbi ülésen kifejtett véleményét arról, miszerint nincs olyan élethelyzet, amelynek, ha nagyon a mélyére néznek, az összes összefüggését át lehetne látni, vagyis, ha ez a sztenderd, akkor a népszavazás intézménye nem működik ma Magyarországon, ami pedig alaptörvény-ellenes helyzet. Tehát az a problémája ezzel a megközelítéssel, hogy meg lehet indokolni, hogy mi mindent nem lát át a választópolgár és ez adott esetben meggyőzően hathat, hiszen le lehet menni olyan szintig, ahol már minden élethelyzet bonyolult és rengetegféle elágazás van, de ha hátralépnek egygel, akkor az látható, hogy ezzel ellehetetlenítenek különböző jogtechnikai módszerekkel egy olyan jogintézményt, amit

pedig az Alaptörvény deklarációjában és nagyon fontos alapkövének tekintik a demokratikus véleményformálásnak az általános választások mellett a népszavazást, mely különleges és esszenciális eszköz. Álláspontja szerint a Bizottság gyakorlatából az következik, hogy lényeges kérdésekben nem lehet népszavazást tartani, hacsak nem a Kormány kezdeményezi, ami pedig ellentétes a jogintézmény jellegével. Emiatt nem tudja támogatni a tervezetet.

Dr. Sasvári Róbert elnök: További hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet. Megállapítja, hogy a dr. Szalay Tamásnál fellépett technikai probléma miatt a Bizottság jelenleg 14 fővel továbbra is határozatképes.

Szavazás:

A Bizottság 7 az elnök szavazatát is tartalmazó igen szavazattal, 7 nem szavazattal az LMP – Magyarország Zöld Pártja által benyújtott népszavazási kezdeményezés tárgyában az „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés helyezze hatályon kívül a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvényt?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 68/2023. számú határozata\)](#)

2. Bencsik Béla magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Kérdezi szervezőt, kíván-e élni az egyszeri szóbeli nyilatkozattétel jogával?

Bencsik Béla szervező: Élni kíván a lehetőséggel.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri a tagtársakat, hogy szavazzanak a hozzászólás lehetőségéről vagy annak elutasításáról.

Szavazás:

A Bizottság 44. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 8 igen szavazattal, 6 nem szavazattal támogatta, hogy szervező két perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehessen.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót szervezőnek.

Bencsik Béla szervező: Elmondja, hogy az emberek jövőjét, a szülőföld és a nemzet sorsát a polgárok és a döntéshozók döntései határozzák meg. Rávilágít, hogy az íratlan történeti alkotmány, a magyar alkotmányosság értelmében a termőföld nemzeti kincs, a Szent Korona tulajdona, melynek értelmében nem adható el külföldiek részére. Megőrzése és védelme nem pusztán nemes ügy, hanem mindenki számára kötelesség. Álláspontja szerint minden magyar állampolgár érdeke a termőföldek védelme által az élelmiszer-ellátás biztosítása, ezért sem engedhetik meg a termőföldek végleges tönkretételét, a természetkárosítást, a lakosság egészségének veszélyeztetését az iparosítással. Véleménye szerint az ipari létesítményeket olyan országokban kell elhelyezni, ahol a településeken kívül, távoli, szikes, homokos, művelésre alkalmatlan területeken felépíthető, de ott is szigorú szabályozással. Elmondja továbbá, hogy az ország termőföldjei, vízbázisai, levegő készlete, a természeti kincsek mind az emberek létbiztonságának, életben maradásának záloga, tehát mindezek megőrzése nem csak joguk, de kötelességük is. A zöldmezősnek nevezett ipari célú befektetések nem Magyarország érdekét szolgálják, hanem a befektetőket, ahogyan a termőföldek eladása is a külföldi tulajdonú és érdekeltségű vállalkozásokét. Rávilágít, hogy a régi magyar jogrend alapján a magántulajdon stabil fogalom volt, a kisajátítás először 1868-ban, közvetlenül a kiegyezés után lett bevezetve, amikor a megmaradt magyar nemesség javait közérdekre hivatkozva a bécsi udvar mögött álló bankrendszer elkobozta.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Gönczi Gergelynek.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Támogatja a tervezetet, álláspontja szerint nem lehet népszavazásra bocsátani a kérdést ebben a formában, mivel a magyar nyelvtan szabályainak alapvetően nem megfelelő, kétszeres tagadást tartalmaz. Elmondja, hogy segítő szándékkal korábban már több alkalommal elhangzott a Bizottság tagjaitól hasonlóképpen megfogalmazott népszavazási kérdések kapcsán, hogy hogyan kellene helyesen megfogalmazni az adott kérdést, hogy legalább felmerülhessen a hitelesítés lehetősége. Utal szervező hozzászólására, elmondja, hogy a hozzászólás lehetősége azért van, hogy szervező 2 percben azt fejtse ki, hogy a kérdést miért lehet népszavazásra bocsátani. A Bizottság tagjai nem arról döntenek, hogy adott kérdésre hogyan szavaznának, hanem arról, hogy szakmailag átengedhető-e az adott jogi és alkotmányos környezetben.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Nem ért egyet a tervezettel, elmondja, hogy június 6-án tárgyalt hasonló témájú kérdést a Bizottság, számára a dupla tagadás sem akkor, sem most nem okozott problémát, hiszen a kérdés a „tiltsa meg” kifejezéssel leírja a magatartás formáját, hogy mit tegyen a jogalkotó, vagyis, hogy „ne lehessen művelési

ág alól kivonni”, nem tartja indokolatlannak a duplikációt. Minden más kérdéskörben osztja korábbi álláspontját. Elmondja, hogy az Alaptörvény jelenleg is tartalmazza, hogy mikor lehet kisajátítani, ez a népszavazási kérdés gyakorlatilag ezzel az alaptörvényi rendelkezéssel hasonló szabályozási kört szeretne a kisajátításra vonatkoztatva, vagyis azt jelenti, hogy ne lehessen bárhol, bármikor akkumulátorgyárakat építeni, legalább a 25 aranykoronás földön ne.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Avarkeszi Dezsőnek.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Nem gondolta, hogy erről a kérdésről vitatkozni fognak az ülésen, úgy érzi, a Bizottság magát tenné komolytalanná, ha egy ilyen kérdést tovább engedne, mert az olyan mértékben nem felel meg a magyar nyelvtan szabályainak, ezért is támogatja a tervezetet.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megállapítja, hogy dr. Szalay Tamás újbóli csatlakozásával a Bizottság 15 fővel továbbra is határozatképes. További hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 13 igen szavazattal, 2 nem szavazattal a Bencsik Béla magánszemély által benyújtott népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényben tiltsa meg az életterünket mérgező vegyi akkumulátor gyárak és ipari park területek telepítése céljából 25 aranykorona/hektár érték feletti termőföldeket ne lehessen művelési ág alól kivonni?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 69/2023. számú határozata\)](#)

3. Bencsik Béla magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Kérdezi szervezőt, kíván-e élni az egyszeri szóbeli nyilatkozattétel jogával?

Bencsik Béla szervező: Élni kíván a lehetőséggel.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri a tagtársakat, hogy szavazzanak a hozzászólás lehetőségéről vagy annak elutasításáról.

Szavazás:

A Bizottság 45. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 5 igen szavazattal, 10 nem szavazattal nem támogatta, hogy szervező két perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehesen.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet. Megállapítja, hogy a dr. Csonka Krisztiánnál fellépett technika probléma miatt a Bizottság 14 fővel továbbra is határozatképes.

Szavazás:

A Bizottság 12 igen szavazattal, 2 nem szavazattal a Bencsik Béla magánszemély által benyújtott népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényben tiltsa meg az életterünket mérgező vegyi akkumulátor gyárak és ipari park területek létesítése céljából 25 aranykorona/hektár érték feletti termőföldek kisajátítását?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja. [\(Nemzeti Választási Bizottság 70/2023. számú határozata\)](#)

4. Bencsik Béla magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Kérdezi szervezőt, kíván-e élni az egyszeri szóbeli nyilatkozattétel jogával?

Bencsik Béla szervező: Élni kíván a lehetőséggel.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri a tagtársakat, hogy szavazzanak a hozzászólás lehetőségéről vagy annak elutasításáról. Megállapítja, hogy a dr. Cservák Csabánál fellépett technikai probléma miatt a Bizottság 13 fővel továbbra is határozatképes.

Szavazás:

A Bizottság 46. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 5 igen szavazattal, 8 nem szavazattal nem támogatta, hogy szervező két perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehesen.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Avarkeszi Dezsőnek.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Egyetért a határozattervezettel, azzal egészíti ki, hogy a feltett kérdés ismét nem a magyar nyelv szabályai szerint lett megfogalmazva. Számára nem egyértelmű, hogy általában egy tulajdonos által birtokolható termőföldértékről vagy egy konkrét személy által birtokolható termőföldértékről van szó.

Dr. Sasvári Róbert elnök: További hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet. Megállapítja, hogy dr. Csonka Krisztián újra jelen van az ülésen, így a Bizottság 14 fővel továbbra is határozatképes.

Szavazás:

A Bizottság 14 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül a Bencsik Béla magánszemély által benyújtott népszavazási kezdeményezés tárgyában az „*Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényben határozza meg egy tulajdonos által birtokolható termőföldérték nagyságát?*” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja. [\(Nemzeti Választási Bizottság 71/2023. számú határozata\)](#)

5. Dr. Szabó József magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának fősztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János fősztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Kérdezi szervezőt, kíván-e élni az egyszeri szóbeli nyilatkozattétel jogával?

Dr. Szabó József szervező: Élni kíván a lehetőséggel.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri a tagtársakat, hogy szavazzanak a hozzászólás lehetőségéről vagy annak elutasításáról. Megállapítja, hogy a dr. Csonka Krisztiánnál fellépett technikai probléma miatt a Bizottság 13 fővel továbbra is határozatképes.

Szavazás:

A Bizottság 47. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 7 igen szavazattal, 6 nem szavazattal támogatta, hogy szervező két perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehessen.

Dr. Szabó József szervező: Emlékezteti a Bizottság tagjait, hogy tegyenek eleget alkotmányos kötelességüknek a határozat kapcsán, ami a magyar állampolgárok alkotmányos jogainak a védelme érdekében a legmagasabb szintű testi-lelki egészséghez, valamint a környezethez való jog védelme érdekében született. Arra is felhívja a tagok figyelmét, hogy a jogalkotási törvénynél a törvényi szabályozás magasabb szintű, mint a kormányrendeleti szabályozás, ezért ilyen határozati javaslatot csak a Rákosi-korszakban határoztak meg, hogy törvénnyel ellentétes kormányrendeletet hagytak indokolásként a határozati javaslatban. Ezért ezt alkotmánysértőnek tekinti és az Alkotmánybíróságon fog jogorvoslatot keresni, mint ügyvéd, valamint a strasbourgi független Emberi Jogi Bíróságon, mivel úgy látja, hogy a Nemzeti Választási Bizottság függetlensége az ügyben erősen megkérdőjelezhető.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. További hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet. Megállapítja, hogy dr. Csonka Krisztián újbóli bekapcsolódásával a Bizottság 14 fővel továbbra is határozatképes.

Szavazás:

A Bizottság 13 igen szavazattal, 1 nem szavazattal a dr. Szabó József magánszemély által benyújtott népszavazási kezdeményezés tárgyában az „*Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényben tiltsa meg a vegyi ipari akkumulátor gyárak telepítése céljából 25 aranykorona/hektár érték feletti termőföldeket ne lehessen művelési ág alól kivonni?*” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 72/2023. számú határozata\)](#)

6. Dr. Szabó József magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Kérdezi szervezőt, kíván-e élni az egyszeri szóbeli nyilatkozattétel jogával?

Dr. Szabó József szervező: Élni kíván a lehetőséggel.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri a tagtársakat, hogy szavazzanak a hozzászólás lehetőségéről vagy annak elutasításáról.

Szavazás:

A Bizottság 48. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 5 igen szavazattal, 9 nem szavazattal nem támogatta, hogy szervező két perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehessen.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 12 igen szavazattal, 2 nem szavazattal a dr. Szabó József magánszemély által benyújtott népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényben tiltsa meg a vegyi ipari akkumulátor gyárak létesítése céljából 25 aranykorona/hektár érték feletti termőföldek kisajátítását?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 73/2023. számú határozata\)](#)

7. Dr. Lukács László György magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felhívja a tagtársak figyelmét arra, hogy korábban a 47/2015. számú NVB határozatban egy teljesen azonos tartalmú kérdést hitelesített a Bizottság, melyet kúriai felülvizsgálat követett, de érdemben nem vizsgálta a Kúria a kérdést, mivel az ügyvédkényszernek nem tett eleget a beadványozó. Javasolja a Bizottságnak a kérdés hitelesítését, mellyel kapcsolatban megállapítható, hogy annak feltételei fennállnak. A vitát megnyitja, kéri a tagtársakat, hogy fejtsék ki álláspontjukat. Hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 14 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül a dr. Lukács László György magánszemély által benyújtott népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy ne kelljen a gazdasági kamarai közfeladatok ellátásához kötelezően kamarai hozzájárulást fizetni?”* népszavazásra javasolt kérdést hitelesíti.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 74/2023. számú határozata\)](#)

8. Gurabi Csaba Károlyné magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 13 igen szavazattal, 1 nem szavazattal a Gurabi Csaba Károlyné magánszemély által benyújtott népszavazási kezdeményezés tárgyában az „*Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényben tiltsa meg, hogy a 25 Aranykorona/hektár érték fölötti termőföldeket ne lehessen ipari területek kialakítása céljából a mezőgazdasági művelés alól kivonni?*” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 75/2023. számú határozata\)](#)

9. Dömsödi Anna Anikó magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Kérdezi jelen lévő szervezőt, kíván-e élni az egyszeri szóbeli nyilatkozattétel jogával?

Dömsödi Anna Anikó szervező: Élni kíván a lehetőséggel.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri a tagtársakat, hogy szavazzanak a hozzászólás lehetőségéről vagy annak elutasításáról. Megállapítja, hogy a dr. Kicsi Zselykénél és dr. Lovas Andrásnál fellépett technikai probléma miatt a Bizottság 12 fővel továbbra is határozatképes.

Szavazás:

A Bizottság 49. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 8 igen szavazattal, 4 nem szavazattal támogatta, hogy szervező két perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehesen.

Dömsödi Anna Anikó szervező: Elmondja, hogy tavalyi évben egy alkotmányjogi konferencián hangzott el egy alkotmánybírótól a következő idézet: „Élő alkotmány

szívbe írva a mi Alkotmányunk”. Majd Deák Ferencet idézi: „Törvénytelenység jogot nem alapít.” Elmondja, hogy a litoszféra a Föld közetburkának, a hidroszféra a vízburkának, az atmoszféra a levegőburkának azon része, ahol van élet és biológiai folyamatok mennek végbe. Felhívja a Bizottság tagjainak figyelmét, hogy erről, vagyis életről döntenek és az emberek a megóvó segítségüket kérik a világegyetemben lévő élet körforgásában most. Kéri, hogy a tagok lelkük szerint tegyék a dolgukat és hitelesítsék a bioszféra védelmét biztosító kérdését.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Fazekas Tamásnak.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Támogatja a tervezetet. Annyival szeretné kiegészíteni, hogy a kérdésben szereplő tudományos kifejezések használata, mint pl. a bioszféra, elvezet olyan értelmezési kérdésekhez, melyeknek nincs feltétlenül helye egy népszavazásban. Kiemeli, hogy nincs olyan ipari beruházás, – bár a kérdés nem definiálja, hogy mi tekinthető annak – amely egyáltalán ne veszélyeztetné a legtágabb értelemben vett bioszférát, tehát odavezet a kérdés, hogy gyakorlatilag a legkisebb beruházásról is valamilyen szintű népszavazást kell tartani. Másrészt nem egyértelműen kapcsolható össze, hogy milyen léptékű beruházás milyen típusú népszavazást tart indokoltnak. Ez számára egyértelműségi problémákat vet fel.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Szabó Lászlónak.

Dr. Szabó László NVB tag: Azzal egészíti ki a dr. Fazekas Tamás által elmondottakat, hogy a kérdésben szereplő „esetleg” kifejezés eleve értelmezésbeli aggályokat vet fel. Támogatja a tervezetet.

Dr. Sasvári Róbert elnök: További hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet. Megállapítja, hogy dr. Kicsi Zselyke és dr. Lovas András újbóli csatlakozásával a Bizottság 14 fővel továbbra is határozatképes.

Szavazás:

A Bizottság 14 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül a Dömsödi Anna Anikó magánszemély által benyújtott népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Akarja-e, hogy kivétel nélkül minden iparilag szennyező, bioszférát (föld, víz, levegő) veszélyeztető beruházás előtt (az előkészítő szakaszban) a veszélyeztetettség mértékétől függően helyi, területi vármegyei, esetleg országos népszavazást kötelezően kelljen tartani, ezzel biztosítva és megőrizve a magyar nemzet jelen és jövő nemzedékeinek a normális, minőségi önellátását, létbiztonságának fenntartását élelemtermelés céljára a megfelelő mennyiségben és minőségben a törvényes jogszabályozásnak megfelelően?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 76/2023. számú határozata\)](#)

10. Dömsödi Anna Anikó magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Kérdezi a jelen lévő szervezőt, kíván-e élni az egyszeri szóbeli nyilatkozattétel jogával?

Dömsödi Anna Anikó szervező: Élni kíván a lehetőséggel.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri a tagtársakat, hogy szavazzanak a hozzászólás lehetőségéről vagy annak elutasításáról.

Szavazás:

A Bizottság 50. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 8 igen szavazattal, 6 nem szavazattal támogatta, hogy szervező két perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehesen.

Dömsödi Anna Anikó szervező: Elmondja, hogy megkérdeztek 15 és 18 év közötti fiatalokat a kérdésről és egyöntetűen az volt a válaszuk, hogy szükség van rá, szükség van a készpénzre. Ő maga teljesen egyértelműnek tartja a kérdést, különös tekintettel a jelenlegi helyzetre, szükségesnek tartja, hogy az Országgyűlés törvényt hozzon a készpénz védelméről. Egyúttal megköszöni a Bizottság munkáját az emberek, a vele egyetértők és a magyar nemzet nevében.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Gönczi Gergelynek.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Egyetért a tervezettel. Azzal egészítené ki, hogy egy esetleges sikeres népszavazás is csak 3 évig köti az Országgyűlést, ami pedig nem érné el a kívánt hatást, hiszen ilyen időtávon a készpénz kivezetése nem lenne logisztikailag sem reális, tehát hosszútávú védelmét a készpénznek nem tudná szolgálni, még akkor sem, ha minden más akadályt leküzdénének.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Nem támogatja a tervezetet. Elmondja, hogy a jelenleg tárgyalt kérdés némileg más, mint a korábbi, a tervezetben is felidézett 418/2022. számú határozatban tárgyalt kérdés. Ezért sem tartja relevánsnak a dr. Gönczi Gergely által felhozott indokot a népszavazás kötőerejéről, illetve utal rá, hogy ez a paksi atomerőművel kapcsolatos kérdésekben szokott elutasítási indok lenni. Amellett, hogy kevésbé kedveli a készpénzt, nem tudja támogatni a tervezetet amiatt, hogy tiltott tárgykört, vagy egyéb elutasítási indokot nem hoz fel.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Reagál a dr. Litresits András által elmondottakra. Rávilágít, hogy egyértelműségi indokokat hoz fel a tervezet. Megadja a szót dr. Grundtner Andrásnak.

Dr. Grundtner András NVB tag: Elmondja, hogy a tervezet [13] bekezdésében szerepel egy kitétel, miszerint a készpénzhasználat egyedi esetben nyilvánvalóan nem alapjog, melynek teljesen ellentmond a legújabb nemzetközi alkotmányjogi gyakorlat. Elmondja, hogy nemrég került be a Szlovák Köztársaság Alkotmányába a készpénzhasználat mint alapjog, mely a magánélet védelméhez fűződő alapjog részjogosítványaként szerepel. Ebből a szempontból világít rá a tervezetnek egy olyan hiányosságára, miszerint nem utal arra, hogy a kérdés burkolt alkotmánymódosításra irányul.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Avarkeszi Dezsőnek.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Hozzászólásában megpróbál pragmatikusan közelíteni a kérdéshez. Álláspontja szerint, ha erről a kérdéstről népszavazást tartanának és az igenek győznének, akkor az Országgyűlésnek valószínűleg egy egymondatos törvényt kellene elfogadnia: „Továbbra is joga van az embereknek készpénzt használni.” Ez alapján bizonyára sokan azt gondolnák, hogy örökre lesz készpénzhasználat, de ki tudja, hogy mi lesz évtizedek múlva, ráadásul – ahogyan dr. Gönczi Gergely is elmondta – a népszavazás kötőereje csak 3 év, tehát hosszútávú megoldást nem jelentene.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Dr. Grundtner András hozzászólására reagálva hivatkozik az Alaptörvény K) cikkre, mely kimondja, hogy Magyarország hivatalos pénzneme a forint. Álláspontja szerint, hogy ennek a módosítása milyen módon valósul meg, nem érinti a tárgyalt kérdést.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Reagál az elhangzottakra. Kérdezi dr. Grundtner Andrást, kívánja-e szövegszerű kiegészítéssel módosítani a határozattervezetet.

Dr. Grundtner András NVB tag: Nem kívánja kiegészíteni a tervezetet.

Dr. Sasvári Róbert elnök: További hozzászólás hiányában az eredeti tervezetet teszi fel szavazásra.

Szavazás:

A Bizottság 12 igen szavazattal, 2 nem szavazattal a Dömsödi Anna Anikó magánszemély által benyújtott népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Akarja-e, hogy az országgyűlés törvényt alkosson a készpénz használathoz való jog fenntartásáról?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 77/2023. számú határozata\)](#)

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megköszöni a tagtársaknak az ülésen való részvételt és munkát. A napirendet a Bizottság feldolgozta, az ülést bezárja.

kmf.

Dr. Sasvári Róbert
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke